

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**
H 3

DOM
2026-02-26
Meddelad i Luleå

Mål nr
224-26

KLAGANDE

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]
3. [REDACTED]
Ombud: [REDACTED]
4. [REDACTED]
Ombud: [REDACTED]
5. Östernärkes Naturvårdsförening, 875002-4526

MOTPART

Länsstyrelsen i Örebro län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Örebro läns beslut 2026-01-15, diariernr 17203-2025,
se bilaga 1

SAKEN

Licensjakt efter lodjur

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår yrkandena från [REDACTED] och
[REDACTED] om att förvaltningsrätten ska inhämta
förhandsavgörande från EU-domstolen.

Förvaltningsrätten avslår överklagandena i övrigt.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

BAKGRUND OCH PARTERNAS INSTÄLLNING

Länsstyrelsen i Örebro län (länsstyrelsen) beslutade om licensjakt efter högst sju lodjur, varav högst två vuxna honor, inom länet. I beslutet anges att jakten får bedrivas fr.o.m. den 1 mars 2026 t.o.m. den 31 mars 2026 eller till dess länsstyrelsen avlyser jakten. Skäl, jaktområden, uppdelning av jaktperioden, villkor och övriga detaljer framgår av bilaga 1.

[REDACTED] yrkar att inga lodjur ska få skjutas i Örebro län.

[REDACTED] yrkar att förvaltningsrätten ska upphäva beslutet om licensjakt efter lodjur. Vidare yrkas att rätten inhämtar förhandsavgörande från EU-domstolen dels i fråga om det är förenligt med stöd av artikel 16.1.e och bilaga 4 till rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) att bedriva jakt på lodjur enbart i syfte att minska lodjursstammens storlek, dels angående tolkningen av ”behöriga nationella myndigheterna” i samma direktiv. I vart fall yrkas att förvaltningsrätten upphäver villkoret att licensjakten inte får bedrivas senare än en timme efter att länsstyrelsen har avlyst jakten och i stället förordnar att licensjakten ska upphöra omedelbart då länsstyrelsen avlyser jakten.

[REDACTED] yrkar att beslutet om licensjakt ska ogiltigförklaras.

[REDACTED] yrkar att beslutet om licensjakt på lodjur ska upphävas samt att förvaltningsrätten ska inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen.

[REDACTED] yrkar att förvaltningsrätten ska upphäva beslutet.

Länsstyrelsen ändrar inte beslutet.

Både i länsstyrelsens beslut och Rovdjursföreningens talan åberopas rapporten *Inventering av lodjur 2025* av Rovdata, SLU och Viltskadecenter (hädanefter ”inventeringsrapporten”). Länsstyrelsen åberopar också bl.a. rapporten *Beskattningsmodell för lodjur, Prognoser för den svenska lodjurspopulationen 2027 vid olika beskattningsnivåer under 2026* av SLU och Viltskadecenter (beskattningsrapporten). [REDACTED] åberopar bl.a. bedömningen från Länsstyrelsen i Norrbottens län att inte besluta om licensjakt på lodjur 2026, rapporten *En attitydundersökning om stora rovdjur och rovdjursförvaltning* från SLU/Umeå universitet 2021 (attitydundersökningen), Viltskadecenters statistik från 2024 om skador av stora rovdjur och stora fåglar på tamdjur, hundar och gröda, Viltskadecenters rapport *Stängsling mot rovdjur* från 2014 och 2021, samt rapporten *Rödlistade arter i Sverige 2020* från SLU och Artdatabanken. Nordulv åberopar EU-kommissionens tillkännagivande *Vägledning om strikt skydd för djurarter av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet*, Bryssel 2021. Naturskyddsföreningen åberopar bl.a. rapporten *Lynx gene flow i Fennoscandia* från SLU och Viltskadecenter 2024, och hänvisar även till attitydundersökningen. Också Jaktkritikerna åberopar attitydundersökningen.

Vad som i övrigt har framförts i målet kommer att framgå nedan.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

Viltet är fredat och får jagas endast om detta följer av jaktlagen (1987:259) eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen (3 § första stycket jaktlagen). Jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara (27 § jaktlagen).

Av 2 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn (hädanefter ”förvaltningsförordningen”) framgår följande. För förvaltningen av stora rovdjur ska det finnas rovdjursförvaltningsområden enligt följande.

1. Norra rovdjursförvaltningsområdet omfattar Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.
2. Mellersta rovdjursförvaltningsområdet omfattar Stockholms, Uppsala, Västra Götalands, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Dalarnas och Gävleborgs län.
3. Södra rovdjursförvaltningsområdet omfattar Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Skåne och Hallands län.

Efter förslag från samverkansråden ska Naturvårdsverket fastställa miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo i vart och ett av rovdjursförvaltningsområdena och förekomsten av björn, järv och lo i vart och ett av länen inom områdena. Naturvårdsverket ska fastställa miniminivåerna inom ramen för de nationella målen för respektive art och med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden (5 § förvaltningsförordningen).

Förutsättningen för att licensjakt efter bl.a. lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus (GYBS) hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden, se 23 c § jaktförordningen (1987:905).

Om det finns förutsättningar enligt 23 c § jaktförordningen och något annat inte följer av 24 a § samma förordning, får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter bl.a. lo. Ett sådant beslut får utformas och förenas med villkor som är

ändamålsenliga med hänsyn till de olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar (23 d § jaktförordningen). Naturvårdsverket får överlämna till länsstyrelserna i ett sådant rovdjursförvaltningsområde som avses i 2 § förvaltningsförordningen att besluta om licensjakt efter bl.a. lo med stöd av 23 d § jaktförordningen, under förutsättning att antalet individer av arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda miniminivåerna enligt 5 § förvaltningsförordningen (24 a § andra stycket jaktförordningen).

Nämnda bestämmelser i jaktförordningen är del av Sveriges införlivande av art- och habitatdirektivet. Enligt dess artikel 12.1 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a, med förbud mot att bl.a. avsiktligt fanga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs. Lodjuret (*Lynx lynx*) omfattas av det strikta skyddet i nämnda bilaga. I artikel 16.1 anges undantagen från detta skydd vari punkt e) svarar mot kraven på licensjakt i 23 c § jaktförordningen. Den begränsade mängden för undantaget ska, enligt punkt 16.1 e, fastställas av de behöriga nationella myndigheterna.

EU-domstolen har uttalat att undantagsbestämmelserna ska tolkas restriktivt och att beslutande myndighet har bevisbördan för att det finns nödvändiga förutsättningar för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet (C-342/05 *Kommissionen mot Finland*, punkt 25). Vidare följer av proportionalitetsprincipen att undantag från artskydd ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget (C-76/08, *Kommissionen mot Malta* punkt 57 och 64).

I avgörandet C-674/17 *Tapiola*, som gällde stamvårdande jakt på varg, en art som vid tidpunkten hade strikt skydd, uttalar EU-domstolen att artikel 16.1 i

princip kan utgöra grund för att bevilja ett undantag som bland annat tillåter dödande av individer inom de arter som nämns bilaga 4 a, förutsatt att vissa däri föreskrivna specifika villkor är uppfyllda (punkt 32). Härvid krävs att de mål som eftersträvas med jakten är klart och tydligt underbyggda, att myndigheten kan styrka att undantagen är ägnade att uppnå målen, att det i tillräcklig mån fastställts att målen inte kan uppnås genom en annan lämplig lösning, att det säkerställs att jakten inte försvårar upprätthållandet av GYBS för artens naturliga utbredningsområde med bedömning på både riks- och regionnivå samt att jakten sker under strängt kontrollerade förhållanden, selektivt och i begränsad omfattning avseende ett fastställt antal individer (punkt 80). Bekämpandet av tjuvjakt kan åberopas som en metod som bidrar till att bibehålla eller återställa GYBS hos den berörda arten, och således som ett mål som omfattas av artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet (punkt 43). Det följer av försiktighetsprincipen i artikel 191.2 fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) att om en bedömning av de mest tillförlitliga och tillgängliga vetenskapliga uppgifterna fortfarande ger utrymme för en viss osäkerhet om huruvida ett sådant undantag försvårar upprätthållandet eller återställandet av GYBS hos en utrotningshotad art, får medlemsstaten inte bevilja eller tillämpa undantaget (punkt 66).

Åtgärder som vidtas i enlighet med direktivet ska ta hänsyn till ekonomiska, sociala och kulturella behov och till regionala och lokala särdrag (artikel 2.3 art- och habitatdirektivet). Detta utgör dock inte utgör ett självständigt undantag från skyddssystemet och kan inte åberopas för att undgå skyldigheten att säkerställa att insamling av exemplar av en art i naturen är förenligt med bibehållandet av en GYBS för denna art (C-629/23 *Eesti Suurkisjad*, punkt 70).

Processuella frågor

Östernärkes har gett in stadgar, årsmötesprotokoll och medlemsförteckning.

[REDACTED] ifrågasätter att länsstyrelsen, utifrån begreppet ”de behöriga nationella myndigheterna” i artikel 16.1 e art- och habitatdirektivet, har behörighet att besluta om licensjakt och framför bl.a. att utan sådan behörighet är beslutet en nullitet. Rovdjursföreningen har begärt att förhandsavgörande ska inhämtas också avseende beslutets innehåll.

[REDACTED] begär att förvaltningsrätten, ifall den överväger att fastställa beslutet, ska inhämta förhandsavgörande i frågan om det är förenligt med art- och habitatdirektivets rekvisit ”begränsad omfattning” att tillåta årligt återkommande beståndsbegränsande jakt av en strikt skyddad art, lodjur, när den nationella tilldelningen uppgår till 11 procent av medlemsstatens totala population och jakten inte är riktad mot identifierade skadeindivider.

Förvaltningsrättens bedömning

Av 16 kap. 13 § första stycket miljöbalken framgår att vissa beslut enligt balken får överklagas av en ideell förening eller en annan juridisk person som har till huvudsakligt ändamål att 1) tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen, 2) inte är vinstdrivande, 3) har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och 4) har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd. I praxis har paragrafens tillämpning vidgats till att gälla att beslut om jakt på rovdjur, utifrån förutsättningen att sådana beslut omfattas av artikel 9.3 Århuskonventionen (jfr Kammarrätten i Sundsvalls slutliga beslut den 8 december 2016, mål nr 2750-16).

Östernärkes har inte tidigare visat sin talerätt i något mål om jakt på stora rovdjur vid denna förvaltningsrätt eller högre rätt. Efter granskning av de handlingar som föreningen gett in som svar på föreläggande bedömer förvaltningsrätten att Östernärkes har talerätt i detta mål på samma sätt som de övriga klagande föreningarna i målet.

Länsstyrelsen har fattat beslutet efter delegation från Naturvårdsverket, beslut NV-03752-24, som i sin tur fattats med stöd av 24 a § jaktförordningen. Att en länsstyrelse då är behörig myndighet att besluta om jakt kan uttolkas ur en stor mängd praxis, bl.a. Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2016 ref. 89. En länsstyrelse är en statlig myndighet som samtidigt kan antas ha bättre förutsättningar än Naturvårdsverket att ta hänsyn till förhållandena i det enskilda länet och att samråda med lokala aktörer. På denna punkt saknas skäl att ingripa mot beslutet eller att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen.

I övrigt bedömer förvaltningsrätten att rättsläget enligt EU-rätten, som summeras ovan i de allmänna förutsättningarna och nedan avseende de specifika förutsättningarna för licensjakt, är tillräckligt tydligt och att inhämtande av förhandsavgörande även i denna del är obehövligt. Yrkandena om detta ska därför avslås.

Stammens storlek och sammansättning, GYBS och försiktighetsprincipen

██████████ framför bl.a. följande. Hela Sverige utom Gotland är det naturliga utbredningsområdet för lodjuret. Norrbottens län har inte beviljat någon licensjakt på lodjur för 2026, med motiveringen att lodjursstammen inte återhämtat sig tillräckligt. Senast licensjakt efter lodjur skedde i Norrbottens län var 2018. Att stammen återhämtar sig så långsamt inger betänkligheter över populationens framtida bevarandestatus. Det kan mot denna bakgrund ifrågasättas om lodjuret verkligen har GYBS i hela utbredningsområdet. Länsstyrelsen har bevisbördan för att licensjakten jämte övriga riskfaktorer inte kommer att försvåra upprätthållandet av GYBS. Ett jaktuttag kan få oanade negativa konsekvenser. Att besluta om licensjakt förefaller vara ett uppenbart risktagande och inte förenligt med försiktighetsprincipen i EUF-fördraget. Vidare har beskattningsmodellen utgivits i oktober 2025 medan inventeringarna genomförs under tiden oktober 2024–mars 2025. Detta betyder att underlaget inte

innehåller helt aktuella uppgifter. Enligt beskattningsrapporten är det en tidsfördröjning på två år mellan jaktbeslutets dataunderlag och möjligheten att mäta effekten av genomförd jakt. Detta innebär en uppenbar osäkerhet, och jakt borde inte beslutas på ett så bristfälligt underlag. Dessutom ska försiktighetsprincipen alltid beaktas. Den illegala jakten, som antas uppgå till cirka 10 procent av populationen, har överhuvudtaget inte beaktats. Till detta kommer annan oberäknelig mortalitet såsom trafikdödade djur, sjukdomar och andra skador som kan påverka lodjurspopulationen.

██████ framför bl.a. följande. EU är fört bakom ljuset av Sverige. Då antalet lodjur inte fick understiga det som fanns vid ingående av avtalet, redovisade Sverige endast det antal som inventerats i Mellansverige. Övriga cirka 1 000 lodjur redovisades aldrig till EU. Lodjuren är liksom vargarna isolerade från genetiskt utbyte och riskerar att drabbas av inavelsproblem över tid. Det är viktigt att bibehålla ett högre antal lodjur för att motverka att detta sker.

██████████████████ framför bl.a. följande. Lodjuret är rödlistat som sårbart eftersom arten löper stor risk att dö ut i vilt tillstånd i ett medellångt tidsperspektiv. Avseende GYBS ska ingå en bedömning av artens långsiktiga livskraft. Enligt ny genetisk forskning från år 2024 är den skandinaviska och den finska lodjurspopulationen genetiskt åtskilda, och utbytet är högst någon enstaka individ per generation. Forskarna konstaterar att detta genflöde är tillräckligt för att undvika fullständig genetisk isolering, men inte för att snabbt eller robust stärka den genetiska variationen i den skandinaviska populationen. Det svenska referensvärdet för lodjur har fastställts utan en redovisad särskild analys av populationens effektiva storlek. Det krävs en försiktighetsbaserad bedömning som även beaktar genetiska marginaler, kumulativa effekter av jakt och annan dödlighet samt osäkerheter i populationens långsiktiga utveckling. Andra orsaker till dödlighet, dvs. illegal jakt, skyddsjakt, trafikskador och liknade faktorer, måste beaktas vid bedömningen av om licensjakten kan utföras utan att försvåra upprätthållande av GYBS. Då beslut om licensjakt i Norrbottens län

inte fattats sedan år 2018, är det inte visat att lodjuret har GYBS i hela sitt utbredningsområde. Eftersom det finns risk att lodjurspopulationen i Sverige inte uppnår GYBS, anser Naturskyddsföreningen att försiktighetsprincipen måste väga extra tungt i detta fall.

██████████ framför bl.a. följande. Enbart populationsstorlek är inte tillräckligt för att bedöma GYBS enligt EU-rätten. Beslutet redovisar inte hur licensjakten påverkar lodjurens genetiska variation, reproduktion och populationsstruktur. Enligt försiktighetsprincipen ska åtgärder som riskerar att försämra en arts bevarandestatus inte genomföras utan tydlig evidens. Lodjurens reproduktionstakt är relativt låg. I snitt får en hona två ungar per kull. De flesta honor får bara ungar vartannat år. Honor börjar vanligtvis reproducera sig först vid 2–3 års ålder. Ungefär hälften av alla födda ungar överlever inte till nästa vinter. De vanligaste dödsorsakerna är naturlig svält och konkurrens om föda, sjukdomar och svag kondition, predation av andra rovdjur, att modern dör t.ex. genom jakt, samt mänsklig påverkan av trafik, jakt eller störningar. Det kan noteras att i Länsstyrelsen i Norrbottens län bedömer lodjursstammen i länet ännu inte har återhämtat sig efter tidigare jakt. Jakt kan leda till färre reproducerande honor, fler unga individer och minskad genetisk stabilitet. Lodjur vandrar inte heller på samma sätt som vargen gör, varför det inte går att räkna med genetiskt tillskott från Finland. Med en så liten population finns en klar risk för inavelsdepression.

Förvaltningsrättens bedömning

Som framgår av 24 a § jaktförordningen måste antalet individer av arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiga de fastställda miniminivåerna enligt 5 § förvaltningsförordningen. Vidare har EU-domstolen uttalat att det som huvudregel är nödvändigt att bedöma vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd för att kunna bedöma dess inverkan på bevarandestatusen för hela det

aktuella beståndet (*Tapiola* punkt 59). Detta medför dock enligt förvaltningsrättens mening inte att frånvaro av beslutad licensjakt i ett visst län kan tas till intäkt för att GYBS är hotad på nationell nivå.

Örebro län ingår i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Det överklagade beslutet är ett av åtta beslut som avser licensjakt på lodjur 2026 i detta förvaltningsområde. Sammanlagt har 74 lodjur tilldelats genom besluten för mellersta rovdjursförvaltningsområdet, och 153 i hela landet.

Naturvårdsverket har i beslut NV-02105-23, som gäller t.o.m. den 29 april 2029 så länge inte annat beslutas, angett miniminivån för lodjur i mellersta rovdjursförvaltningsområde till 347 individer, varav 39 i Örebro län. För hela Sverige anges miniminivån till 870 lodjursindivider.

Av inventeringsrapporten framgår att vid den senaste säsongen, 2024/25, kvalitetssäkrades 234 familjegrupper i Sverige. En familjegrupp är detsamma som en föryngring, och motsvarar cirka sex individer, med mindre variationer av omräkningsfaktorn mellan olika delar av landet. I hela Sverige uppskattades antalet lodjur till mellan 1 152 och 1 581, ett spann där mittpunkten är 1 367 individer. Den svenska lodjursstammen kommer uppenbart att ligga högt över den nationella miniminivån även efter årets licensjakt om den genomförs.

Enligt beskattningsrapporten uppskattas lodjursstammen för den pågående säsongen 2025/26 till 481 individer i mellersta rovdjursförvaltningsområdet, och en beskattning på 40 lodjur antas motsvara den potentiella tillväxttakten, vilken – oaktat vad Rovdjursföreningen och Naturskyddsföreningen framfört – tar hänsyn till all dödlighet utom legal jakt. En licensjakt på 74 lodjur i mellersta rovdjursförvaltningsområdet kan därmed antas medföra en marginell minskning av antalet lodjur i detta förvaltningsområde, vilket dock ändå kommer att ligga högt över den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån. Det

finns en tillräcklig marginal för den osäkerhet i beskattningsrapporten som uppenbart föreligger och som särskilt påtalas av Rovdjursföreningen.

Också på länsnivå framstår miniminivån som ohotad. I inventeringsrapporten anges att Örebro län under senaste säsongen hade 10 föryngringar av lodjur, varav 3 avser 6 föryngringar som delas med annat län och därför räknas som en halv föryngring vardera i länet.

Förvaltningsrätten finner att länsstyrelsens beslut är lämpligt med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt inte försvårar upprätthållande av GYBS avseende vare sig det lokala eller nationella beståndet. Det har enligt förvaltningsrättens mening inte framkommit tillräckliga belägg för att den svenska lodjursstammen för närvarande är hotad av inavel. Lodjur är inte en utrotningshotad art i Sverige och länsstyrelsen har inte trätt över försiktighetsprincipen. Att Norrbottens län inte igår i årets licensjakt, leder inte till annan bedömning. Det saknas skäl för ingripande mot beslutet på de rubricerade grunderna.

Licensjaktens syfte

Östernärkes framför bl.a. följande. De boende i Brevens bruk är omgivna av hundratals dovhjortar, vilka är en sanitär olägenhet inne i samhället. Föreningen ser mycket positivt på att lodjursstammen ökar i södra länsdelen så att antalet hjortar reduceras på ett naturligt sätt. Även i den norra delen av Östernärke expanderar dovhjortsbeståndet kraftigt.

[REDACTED] framför bl.a. följande. Det saknas stöd för beslut om återkommande jakt i populationsbegränsade syfte på en strikt skyddad art i de uttömmande undantagen i artikel 16 art- och habitatdirektivet. Varken av direktivet eller jaktförordningen framgår att undantag kan ges för jakt på en sådan

art för att verkställa politiska beslut. Någon redovisning av att licensjakt har en positiv effekt på lodjurspopulationen kan inte utläsas av beslutet.

██████████ framför bl.a. följande. Argumentet att jaktens syfte är att förhindra skada ifrågasätts eftersom endast jakthundar angripits under 2025. Lodjur attackerar inte jakthundar helt oprovocerade. De försvarar sig mot jagande hundar. Det är inte lodjuren som är problemet utan de jagande hundarna när jakthundar skadas. Det är hunden som söker upp lodjuret och aldrig tvärtom. Har man inte en hund som är ren på den art som ska jagas kanske man inte skall släppa den utan skyddsväst vid jakt.

████████████████████ framför bl.a. följande. Det är inte visat att en omfattande jakt av en strikt skyddad art, lodjur, motverkar socioekonomiska konsekvenser på ett sådan sätt att det motiverar jakten. Eftersom licensjakten riskerar att försvåra upprätthållandet av GYBS för lodjuren i Sverige får hänsyn till ekonomiska, sociala och kulturella behov inte beaktas, jfr vargdomen *Eesti Suurkijsjad*. Länsstyrelsen, som beviljat licensjakt efter sju lodjur, uppger att det under de senaste tio åren har i medeltal 2,5 angrepp av lodjur på tamdjur skett årligen. Under år 2025 har det skett ett angrepp av lodjur på tamdjur. Att det har skett enstaka skador orsakade av lodjur eller att populationen av lodjur har ökat betyder inte automatiskt att de strikta kraven för undantag i art- och habitatdirektivet och jaktförordningen är uppfyllda.

██████████ framför bl.a. följande. Av EU-domstolens praxis framgår att ett undantag med stöd av artikel 16.1 e art- och habitatdirektivet måste ha ett ändamål som framgår av beslutet. Detta ändamål måste ha stöd i direktivet. Länsstyrelsen har inte påvisat något behov av jakt på lodjur. Lodjur äter företrädesvis rådjur. Det finns inte samma byteskonkurrens med jägare som kan uppstå när det gäller varg, vilken företrädesvis livnär sig på älg. Det finns inget stöd för att tala om en bristande acceptans för lodjur. Lodjur är tvärtom populära. Skadorna på tamdjur i flera fall är så låga att de inte finns.

Förvaltningsrättens bedömning

Varken art- och habitatdirektivet eller svensk lag anger något särskilt syfte som ska vara uppfyllt för att licensjakt ska kunna beslutas. För bedömning om syftet kan nås med annan lämplig lösning, och om undantaget är proportionerligt, måste det ändå finnas ett syfte med licensjakten. Högsta förvaltningsdomstolen har ansett att det ligger inom en överprövande domstols kompetens att pröva om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (HFD 2016 ref. 89). I *Tapiola* understryks att ett tydligt angivet mål måste åberopas till stöd för undantag. Det får bara göras i konkreta enskilda fall, för att uppfylla klart definierade krav och motsvara specifika situationer (punkt 41).

Det övergripande och långsiktiga målet för svensk rovdjurspolitik inbegriper att tamdjurshållning inte påtagligt ska försvåras och att socioekonomisk hänsyn ska tas (prop. 2012/13:191 s. 1 och 29). Dock behöver det för licensjakt inte föreligga någon förestående allvarlig skada eller uppfyllas något annat av rekvisiten för skyddsjakt i 23 a § jaktförordningen.

I länsstyrelsens beslut utvecklas syftet att stabilisera populationsstorleken och därmed förebygga skador orsakade av lodjur på fårnäringen. Viss jakt på lodjur bedöms också ha en gynnsam effekt på rådjurspopulationen, framför allt i norra delen av länet där bytestätheten är lägre än i söder. Att minska tätheten av lodjur, genom ordinarie jakt, bedöms av länsstyrelsen som nödvändigt för att minska risken för angrepp på tamdjur och därigenom förbättra möjligheter till samexistens och minska människors oro kring rovdjur.

Förvaltningsrätten anser att angivna syften är tydliga och relevanta, och kan godtas, jfr Kammarrätten i Sundsvalls dom den 31 januari 2022, mål nr 545-21. Härvid beaktas också att lodjursstammens GYBS inom aktuellt rovdjursförvaltningsområde inte bedöms vara hotad. Syftet motsägs enligt förvaltningsrättens

mening inte av att, enligt den åberopade attitydundersökningen, en majoritet har en positiv bild av lodjur.

██████████ och ██████████ åberopar även förekomsten av illegal jakt, vilket också i beskattningsrapporten har beaktats som en faktor som sänker lodjursstammen potentiella tillväxt. Syftet att stärka möjligheten till samexistens mellan människa och lodjur, vilket är ägnat att minska den sociala acceptansen för tjuvjakt, ligger enligt förvaltningsrättens mening i linje med art- och habitatdirektivet; se *Tapiola* punkt 43.

Östernärkes menar att syftet med licensjakten är kontraproduktivt för det alternativa ändamålet att minska olägenheter orsakade av dovhjortar, vilka är bytesdjur för lodjuren. Länsstyrelsen redovisar i beslutet att frågan om dovhjortar var uppe för diskussion i samrådet hos Viltförvaltningsdelegationen, där majoriteten likväl förespråkade licensjakt. Förvaltningsrätten bedömer att trots den nackdel med dovhjortar som Östernärkes påtalat, och som även kan utläsas i beslutet, är detta beslut förankrat och strider i denna aspekt inte mot det allmänna syftet om samexistens och acceptans. Sammantaget saknas det skäl för ingripande mot beslutet på grund av licensjaktens syfte.

Selektivitet och strängt kontrollerade förhållanden samt villkor

Östernärkes framför bl.a. följande. Jakten sker under lodjurens brunstperiod, Deras förening motsätter sig också det sätt som jakten sker på med lösdrivande hundar. Att man jagar upp lodjuren i träd och sedan prickskjuter är inte värdigt ett civiliserat samhälle. Sverige är ett av ytterst få länder i Europa som tillåter jakt med lösdrivande hundar.

██████████ framför bl.a. följande. Länsstyrelsens villkor innebär att jakten kan komma att fortsätta en timme efter att det totala antalet lodjur, som beslutet omfattar, har skjutits. Dessvärre sker ofta överskjutning för att tiden

mellan att jakten ska avbrytas och avlysningen är för lång. En timme är en avsevärt lång tid och risken är uppenbar att överskjutning sker av en strikt skyddad art. Det torde inte heller vara förenligt med kravet på att jakten ska ske under strängt kontrollerade förhållanden.

██████ framför bl.a. följande. Jakten kommer att bedrivas mitt under lodjurets parningssäsong vilket bryter mot art- och habitatdirektivet. Dessutom får jägar-
na träna hundarna inför jakten redan den 1 februari, så störningen gäller från februari till 31 mars vilket är hela parningstiden. Snödjupet är mycket högt med inslag av skare som inte bär ett djur som flyr i panik. Detta riskerar allvarlig skada både på det jagade lodjuret och de jagande hundarna.

██████████████████ framför bl.a. följande. Lodjurens parningstid inleds i början av mars och sammanfaller således med jakttiden. Hundanvändning är tillåten och två hundar får samtidigt ställa eller förfölja ett och samma lodjur. Länsstyrelsen tillåter också spårning och ringning med motordrivna fordon, trots att detta enligt huvudregeln är förbjudet. Sammantaget innebär detta en intensiv jaktform med hög grad av störning av lodjurens naturliga beteenden under en biologiskt känslig period. Det riskerar att störa lodjurens rörelsemönster och sociala interaktioner, skapa instabilitet i parbildning och medföra stress som kan minska sannolikheten för lyckad parning. Utebliven eller störd reproduktion under ett enskilt år kan få konsekvenser för populationens utveckling över längre tid.

██████████ framför bl.a. följande. Jakten bedrivs under lodjurens parningstid, vilket i sig bryter mot artikel 12 art- och habitatdirektivet. Den frågan berörs inte ens i beslutet. Jakt försämrar populationens långsiktiga livskraft. Honkvoter är inget bra sätt att komma till rätta med problemet eftersom det är svårt att se könet på ett lodjur vid jakt.

Förvaltningsrättens bedömning

Villkoret om högst två hundar som får ställa eller förfölja ett och samma lodjur är tillåtet enligt 4 kap. 6 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2022:4) om förvaltning av stora rovdjur. Villkoret om jakttid följer vad som anges i 5 kap. 4 § samma föreskrifter. Enligt sistnämnda bestämmelse är jakttiderna för licensjakt på lo i norra rovdjursförvaltningsområde hela perioden från den 1 mars till den 15 april, och i övriga delar av landet hela perioden från den 1 mars till den 31 mars. Det har enligt förvaltningsrättens mening inte framkommit att dessa villkor överträder EU-rätten.

Som [REDACTED] framfört, är huvudregeln enligt 31 § jaktlagen att jakt inte får ske från motordrivna forskaffningsmedel. Det följer dock av 21 § jaktförordningen att dispens får beslutas bl.a. om detta behövs för att licensjakt på lo ska kunna genomföras. Det krävs enligt paragrafen också att det inte finns någon annan lämplig lösning och att upprätthållandet av GYBS hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde inte försvåras. Undantag beslutas av den myndighet som beslutar om jakten i det enskilda fallet. Länsstyrelsen har i detta fall tillåtit motorfordon endast för att söka efter lodjursspår. Den som söker efter spår från motordrivet fordon får enligt beslutet inte skjuta, förfölja eller genskjuta lodjur från fordonet, och får ej heller nyttja motordrivet fordon för att förhindra att lodjuret kan undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar. Förvaltningsrätten bedömer, särskilt mot bakgrund av lodjurets snabbhet, att sökning med motordrivet fordon behövs för att genomföra licensjakten och att det inte finns någon annan lämplig lösning. Förvaltningsrätten har enligt ovan bedömt att lodjurets GYBS inte är hotad, och villkoret om motordrivet fordon ändrar inte denna bedömning. Villkoret bedöms inte strida mot gällande rätt.

Förvaltningsrätten anser vidare att det av [REDACTED] ifrågasatta villkoret, att jakten inte får bedrivas senare än en timme efter att länsstyrelsen

avlyst jakten, måste ses ihop med villkoret att anmälan till länsstyrelsen om fällt eller påskjutet lodjur ska ske utan dröjsmål. Det framgår också av beslutet att länsstyrelsen använder SMS-tjänst och att den som jagar därtill är skyldig att minst en gång i timmen avlyssna länsstyrelsens telefonsvarare för information om återstående tilldelning. Honkvoten iakttas särskilt genom att när det bara återstår en hona avbryts jakten från att ett lodjur fälls tills att detta könsbestämts av besiktningspersonalen. Enligt förvaltningsrättens mening har länsstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder för att motverka överskjutning till följd av eftersläpande information, en risk som inte helt kan elimineras.

Licensjakten i länet får pågå under en månad, avser högst 7 individer varav endast 2 får vara vuxna honor, och är inte ägnad att minska antalet lodjur till lägsta tillåtna nivå. Annat har inte framkommit än att kravet på strängt kontrollerade förhållanden är uppfyllt. Kravet på selektivitet är också uppfyllt (jfr HFD 2023 not. 39, punkt 30). Skäl saknas för ingripande mot beslutet på någon av dessa grunder.

Annan lämplig lösning

Östernärkes framför bl.a. följande. I fjol förekom endast ett angrepp av lodjur på tamdjur i hela Örebro län. Det finns stängsel som hjälper till att stoppa lodjur och bidrag att söka från länsstyrelsen.

██████████ framför bl.a. följande. Det går att genom förebyggande åtgärder hindra eller i vart fall minimera riskerna för lodjursangrepp på tamdjursbesättningar. En sådan förebyggande åtgärd är att sätta upp rovdjursavvisande stängsel. I en rapport från SLU/Viltskadecenter 2021 från 2021 framkom att ett stängsel bestående av färnät kompletterat med två eltrådar inte passerades av något lodjur.

██████████ framför bl.a. följande. Alla förebyggande lösningar måste uttömmas framför att döda en strikt skyddad art. Det kan t.ex. vara rovdjursavvisande stängsel, att ta in tamdjur på kvällen och anpassa mänsklig verksamhet till förekomst av rovdjur. Att ett lodjur rent fysiskt kan ta sig över ett hinder innebär inte att rovdjursavvisande stängsel saknar effekt eller inte är ett relevant alternativ. Bedömningen måste ta sikte på hur lodjur normalt beter sig gentemot stängsel samt hur dessa är utformade, placerade och underhållna.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten noterar att länsstyrelsen har beskrivit att andra åtgärder vidtas i länet för att förebygga eller mildra skador orsakade av lodjur. Länsstyrelsen nämner särskilt boskapsvaktande hundar eller lamadjur som förebyggande åtgärd mot angrepp, vilket dock kräver engagemang och tid från djurhållaren och är inte lämpligt nära vägar eller andra platser där många människor rör sig. Roddjursavvisande stängsel anges försvåra för lodjur att ta sig in till djuren, men inte förhindrar dem inte helt. Ljud- och ljusskrämmor är enligt länsstyrelsen svåra att utvärdera och är endast lämpliga för mindre fällor och under en begränsad tid.

Det som särskilt ██████████ har anfört om de rovdjursavvisande stängslens effektivitet, och härvid åberopat en rapport från Viltskadecenter, förtjänar att tas på allvar. En bättre dokumentation av hur länsstyrelsen har främjat rovdjursavvisande stängsel i länet skulle ha varit önskvärd.

Det framgår dock av den åberopade rapporten att försöken gjordes i djurparker, inte i lodjurens långt större naturliga utbredningsområde vari de kommer i kontakt med både inhägnade och frigående tamdjur. Härvid måste också beaktas att lodjur, liksom andra kattdjur, har en särskilt utpräglad förmåga att klättra och hoppa. Vidare ska bedömningen av om det finns annan lämplig lösning utgå från de faktiska omständigheterna vid tiden för beslutet, oaktat om det

eventuellt varit lämpligt att agera på ett annat sätt i ett tidigare skede, jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 14 februari 2014, mål nr 3854-3856-13.

Förvaltningsrätten bedömer att syftet med licensjakten inte kan uppnås med enbart de andra åtgärder som också vidtas i länet. Också på denna grund saknas det skäl för ingripande mot beslutet.

Proportionalitetsbedömning och slutsats

██████████ framför bl.a. följande. Undantag från ett strikt skydd ska vara precisa och proportionerliga, inte breda och förebyggande i största allmänhet. En central del i prövningen är skadebilden. Bedömningen av behov av licensjakt och proportionalitet måste vila på dokumenterade angrepp av lodjur på tamdjur.

██████████ framför bl.a. följande. Besluten uppfyller inte det EU-rättsliga kravet på proportionalitet. I besluten anges inga omständigheter i den andra vågskålen, såsom lodjurens viktiga roll i ekosystemet, att de reglerar rådjurstammen och att många vill uppleva lodjur och motsätter sig jakt. Även lodjur som överlever den stora störningen, med hundträning och jakt med lösspringande jakthundar, kan påverkas negativt i sin fortplantning.

Förvaltningsrättens bedömning

Det överklagade beslutet innebär licensjakt på 7 lodjur och har en särskilt skonsam honkvot. Förvaltningsrätten bedömer att beslutet är proportionerligt utifrån de behov som motiverar undantag från strikt skydd.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att länsstyrelsen har visat att samtliga krav för licensjakt är uppfyllda. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Målet har avgjorts av rådmannen [REDACTED]

I avgörandet har även nämndemännen [REDACTED] och [REDACTED] deltagit.

[REDACTED] har föredragit målet.

Kungörelsedelgivning

Beslut om licensjakt efter lodjur i Örebro län 2026

Beslut

Länsstyrelsen i Örebro län beslutar om licensjakt efter sju (7) lodjur i Örebro län.

Länsstyrelsen medger enligt 21 § jaktförordning (1987:905) undantag från förbudet i 31 § första stycket jaktlag (1987:259) att jakt inte får ske från motordrivna fortskaffningsmedel, se nedan angivna villkor. Länsstyrelsen beslutar vidare med stöd av 9 § andra stycket jaktförordningen att sökning efter spår får utföras dygnet runt.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) att detta beslut ska gälla även om det överklagas.

Länsstyrelsen förbehåller sig rätten att ändra eller återkalla beslutet om det behövs med hänsyn till nya omständigheter eller av någon annan särskild anledning.

Jakttid

Jakten får bedrivas från och med 1 mars 2026 till och med 31 mars 2026 eller till dess Länsstyrelsen avlyser jakten.

Tilldelning och jaktområde

Tilldelning: Sju (7) lodjur, varav högst två (2) får utgöras av vuxna honor, får totalt fällas inom länet. Med vuxen hona avses i detta beslut en hona som väger över 14 kg i levandevikt. Ungdjur bör av jaktetiska skäl i möjligaste mån fällas före föräldradjur.

1 mars – 14 mars 2026:

Tre (3) lodjur i norra jaktområdet. Fyra (4) lodjur i södra jaktområdet. Se karta i bilaga 1.

15 mars – 31 mars 2026:

Kvarvarande lodjur får fällas i hela Örebro län.

Lodjur som fälls där lodjursjakt inte får ske tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen. I sådana fall ska Naturvårdsverket enligt 38 § jaktförordningen bestämma hur omhändertagna djur ska hanteras.

Avlysning av jakten

Länsstyrelsen i Örebro avlyser jakten då det totala antalet lodjur alternativt två vuxna honor fällts eller påskjutits och avräknats, eller om jakttiden löpt ut.

När lodjur fälls och det bara återstår en hona avbryts jakten tills besiktningspersonalen har könsbestämt det fällda lodjuret.

Länsstyrelsen informerar om avlysningen via den rekommenderade SMS-tjänsten samt telefonsvararen. Länsstyrelsen rekommenderar samtliga jägare att i första hand använda SMS-tjänsten.

Villkor för genomförandet av jakten

För att säkerställa att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden beslutar Länsstyrelsen att nedan angivna villkor ska gälla för genomförandet av jakt enligt detta beslut. Villkoren i beslutet är ställda utifrån Naturvårdsverkets föreskrifter för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur (NFS 2022:4) samt Naturvårdsverkets beslut (NV-03752-24) om överlåtande av möjligheten att besluta om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län.

Straffbestämmelser

Jakt som bedrivs i strid med givna villkor sker utan stöd i beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 och 44 §§ jaktlagen.

Söka efter spår

Användning av motorfordon

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen att sökning efter lodjursspår får ske med hjälp av motordrivet fordon, men

endast på allmän eller enskild väg. Länsstyrelsen beslutar vidare med stöd av 9 § andra stycket jaktförordningen att sökning efter spår får utföras dygnet runt.

Sökningen av spår får ske från och med datum för beslutad jaktstart till och med jaktens slut i syfte att fastställa djurens ungefärliga vistelseplats. Den som söker efter spår från motordrivet fordon får inte skjuta, förfölja eller genskjuta lodjur från fordonet. Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motordrivet fordon för att förhindra att lodjuret kan undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar.

Länsstyrelsen upplyser om att skjutvapen enligt 22 § jaktförordningen inte får medföras vid färd med motordrivet fordon i terräng.

Observera att terrängkörningslagens (1975:1313) bestämmelser gäller. Motordrivet fordon har samma betydelse som i 2 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.

Krav på registrering av jägare

Den som är jägare under licensjakten efter lodjur ska registrera sig i Naturvårdsverkets jägarregister innan jakt påbörjas, enligt 49 § jaktförordningen. Naturvårdsverket kan i enskilda fall besluta om undantag från anmälningsskyldigheten.

Anmälan kan göras på ett av följande sätt:

- Logga in med Bank-ID i Jägarregistret på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se>
- Ring Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00
- Ring talsvar: 0771-18 34 11 och följ instruktionen.

Du får ingen bekräftelse på din registrering. Däremot kan du kontrollera din registrering genom att logga in i Jägarregistret.

Jägarens ansvar

Den som jagar lodjur ska hålla sig informerad om hur jakten fortskrider i området (6 kap. 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur, NFS 2022:4).

Licensjakt får inte bedrivas senare än en timme efter att länsstyrelsen har avlyst jakten eller efter den tidigare tidpunkt då

det har blivit känt för jägaren att jakten är avlyst eller att samtliga tilldelade djur har fällts.

Observera att den som av oaktsamhet inte hållit sig informerad kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott.

- Den som jagar och skjuter mot ett lodjur ansvarar för att rapportera fältt eller påskjutet lodjur i enlighet med 5 b § jaktförordningen.
- Den som jagar ska före jaktstart informera sig om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande.
- Den som jagar ansvarar för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
- Den som jagar ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen.
- Jägaren ska veta vilka föreskrifter som gäller beträffande jakt inom naturreservat i jaktområdet, [se Länsstyrelsens hemsida](#).

Uppgifter om aktuell tilldelning samt anmälan om fälld eller påskjutet lodjur

Den som jagar ska minst en gång i timmen informera sig om hur många lodjur som återstår av tilldelningen i det område där jakt efter lo bedrivs, genom att använda Länsstyrelsen telefonsvar (telefonnummer 010-224 82 71, knappval 1), se faktaruta på sida 5. Observera att den som av oaktsamhet inte hållit sig informerad kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott.

SMS-tjänst

För att underlätta och effektivisera informationsspridningen om återstående tilldelning eller avlysning under jakten, erbjuder Länsstyrelsen en SMS-tjänst. Tjänsten syftar till att säkerställa en snabb avlysning och minska risken för överskjutning.

Observera att även om SMS-tjänsten används är jägaren skyldig att minst en gång i timmen avlyssna Länsstyrelsens telefonsvar för information om återstående tilldelning.

Information om återstående tilldelning:**SMS: skicka SMS till 076-944 7620**

Ange: Spara Förnamn Efternamn Lodjursjakt2026

Förnamn och efternamn ersätts med jägarens egna namn. Varje uppgift separeras med ett mellanslag. Om du har två efternamn så ska du skriva ihop dem till ett ord utan mellanslag.

Exempel: Spara Kalle Svensson Lodjursjakt2026

Telefonsvar, ring 010-224 8271, knappval 1**Anmälan av fällt djur**

Den som fällt eller påskjutit ett lodjur ska anmäla detta till Länsstyrelsen (telefonnummer 010-224 82 71, knappval 2, se faktaruta längre ner på denna sida) utan dröjsmål och senast samma dag i enlighet med bestämmelsen i 5 b § jaktförordningen.

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om hur det fällda djuret ska hanteras. Länsstyrelsens besiktningsperson kontaktar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen. Påskjutning definieras enligt NFS 2022:4: *"När skott har avlossats mot ett lodjur, med avsikt att fälla denna och det inte kan uteslutas att djuret är träffat."*

Anmälan av fällt eller påskjutet lodjur: 010-224 8271, knappval 2

Vid anmälan ska följande anges:

- Namn, adress och telefonnummer till skytten
- Namn, adress och telefonnummer till ansvarig jaktledare
- När lodjuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag)
- Var lodjuret fällts (koordinater eller plats på karta)
- Djurets kön och ålder, om det är möjligt att fastställa

När ett lodjur påskjutits och inte blir kvar på platsen får endast jakt som syftar till att fälla det påskjutna lodjuret bedrivas. Licensjakten i övrigt får återupptas först efter medgivande från Länsstyrelsen.

Platsundersökning och eftersök av påskjutet djur

Den som påskjutit lodjur ansvarar enligt 28 § jaktlagen och 6 kap. 2-3 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4) för att snarast vidta de åtgärder som krävs för att djuret ska kunna spåras och avlivas.

Den som fällt eller påskjutit lodjur ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast samma dag via länsstyrelsens rapporteringstelefon: 010-224 82 71, knappval 2.

Eftersök ska, om inte skottplatsundersökningen eller andra omständigheter visar att djuret är oskadat, genomföras fram till dess att:

- djuret påträffats dött
- djuret påträffats skadat och avlivats
- vid jakt med kulvapen, kulans anslagsplats eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att lodjuret skadats
- djuret inte kan anträffas

Spår på skott- och fallplats får inte förstöras. Den som fällt eller påskjutit ett lodjur ska på begäran uppvisa skottplats för Länsstyrelsens besiktningsperson och tillsammans med besiktningspersonen genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter avlossat skott.

Den som påskjutit ett lodjur ska tillsammans med besiktningspersonen dokumentera platsundersökning och eftersök på blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller.

Avräkning av påskjutet djur

Länsstyrelsen beslutar om det påskjutna lodjuret ska avräknas från kvoten eller inte. Påskjutet djur ska avräknas det tillåtna antal djur som får fällas, såvida inte skottplatsundersökningen eller andra omständigheter visar att det är uteslutet att djuret skadats eller det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att djuret inte skadats.

Fällt eller påskjutet djur som ska avräknas enligt ovan ska avräknas licenstilldelningen i det län där det först påsköts.

Fälls djur med stöd av andra beslut eller bestämmelser eller dödas av andra orsaker under den tid då licensjakt är tillåten i det aktuella länet ska dessa djur inte avräknas från licenstilldelningen.

Besiktning av fällt lodjur

- Länsstyrelsens besiktningsperson besiktar samtliga fällda lodjur.
- Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningsperson.
- Om besiktningspersonen så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas. Hela lodjuret tillfaller staten om skytten på besiktningspersonens begäran inte uppvisar skottplats/fallplats, om skottplatsen inte kan återfinnas, om skytten vägrar att visa djurkroppen, eller om skytten vägrar att lämna ifrån sig alla prover.
- Besiktningspersonal fyller tillsammans med skytten i de blanketter för fällt lodjur som Länsstyrelsen tillhandahåller.

Skinns från fällt djur tillfaller jakträttshavaren under förutsättning att:

- Länsstyrelsens besiktningspersonal har tagit ett hudprov (ca 1x4 cm) från fällt djur. Om djuret är eller kan tänkas vara angripet av skabb ska ytterligare hudprov tas från angripen del eller delar.
- flådd kropp inklusive huvud överlämnas till Länsstyrelsen enligt överenskommelse med besiktningspersonal.
- jakten i övrigt har skett i enlighet med jaktlagstiftningen och villkoren i Länsstyrelsens beslut om licensjakt.

Skinnet ska märkas med transponder (mikrochip) av besiktningspersonal vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Uppgifter om chipnummer ska anges på särskild blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller. Länsstyrelsens besiktningspersonal ansvarar för att flådd kropp inklusive huvud och hudprov tas om hand och fraktas till SVA. Kroppen ska vara komplett, dvs. alla tår (exklusive klor), alla svanskotor, kraniet samt för handjur, testiklar och penisben ska medfölja kroppen. Lodjur eller delar av lodjur som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

Jakträttshavarens rätt till delar av lodjuret

Lodjur som fällts i enlighet med villkoren i beslut om licensjakt efter lodjur tillfaller jakträttshavaren enligt 10 § jaktlagen. Detta eftersom beslut om licensjakt upphäver fredningsbestämmelser hos vilt av arter som räknas upp i 33 § jaktförordningen. Provtagning ska göras av varje fällt lodjur enligt instruktioner ovan under rubriken besiktning av fällt lodjur. Detta villkor har grund i 24 d § andra stycket jaktförordningen som meddelar att den beslutande myndigheten får bestämma hur man ska förfara med ett dödat djur. Jakträttshavaren får överlåta fällt lodjur till annan person.

SVA genomför åldersbestämning av djuret genom analys av en hörntand, varefter kraniet mot en avgift kan återlämnas till jakträttshavaren, eller den som jakträttshavaren har överlåtit kraniet till. Önskas kraniet tillbaka ska detta anges särskilt på besiktningsblanketten.

Övriga bestämmelser för jaktens genomförande

Rätt att bedriva jakt

Person som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter lodjur inom det område där personen har jakträtt. Detta förutsatt att jakträtten omfattar jakt efter lodjur.

Tillåtna jaktmedel

I Naturvårdsverkets föreskrifter om vapen och ammunition för jakt (NFS 2023:8) framgår vilka vapen som är tillåtna vid jakt efter lodjur. Endast kulgevärlägst klass 2 och hagelkaliber 12, 16 eller 20 får användas.

Det är inte tillåtet att använda fällor för fångst av lodjur vid jakt som bedrivs med stöd av detta beslut.

Jakttid

Lo får enligt 9 § jaktförordningen jagas fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång. Timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt. Sökning efter spår får dock ske i enlighet med villkoren för detta beslut.

Krav på eftersökshund

Vid jakt efter lo ska hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket jaktförordningen.

Hundanvändning

Högst två hundar som ställer eller förföljer ett och samma lodjur får används samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter samma lodjur under samma dag. Jakten ska bedrivas med en god jaktetik enligt 27 § jaktlagen och all hundanvändning ska präglas av detta. Hänsyn ska också tas till jakthundens välbefinnande enligt 2 kap. 9 § djurskyddslagen (2018:1192) som säger att djur inte får överansträngas.

Viltkamera, motorfordon och jakt

Viltkameror kan användas för att få information om viltförekomst inom ett jaktområde. Den som jagar behöver dock vara försiktig med att kombinera användning av viltkamera och motorfordon.

Mer information finns på [Naturvårdsverkets](#) webbplats.

Försäljning av skinn och kranie

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av lodjursskinn eller andra delar av lodjur samt kommersiell förevisning av lodjur är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut kan Jordbruksverket meddela undantag från förbudet genom ett CITES-intyg, som gäller för handel inom EU. För export av lodjur eller produkter av lodjur till länder utanför EU krävs ett särskilt exporttillstånd. Ansökan om CITES-intyg görs via en e-tjänst på Jordbruksverkets hemsida. Mer information finns på hemsidan www.jordbruksverket.se

Beskrivning av ärendet

I regeringens proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) föreslås bland annat att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken ska vara att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus. Målsättningen att tamdjurshållning inte påtagligt ska försvåras och att hänsyn ska tas till socioekonomiska aspekter. I

propositionen framgår också regeringens bedömning att de stora rovdjuren har gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet, och att en aktiv förvaltning därmed kan genomföras.

Art- och habitatdirektivet

Art- och habitatdirektivet förbjuder avsiktligt dödande av bland annat lodjur. De möjligheter till undantag från förbudet som direktivet medger genomförs med motsvarande bestämmelser i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905). Jakt får endast meddelas om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste också vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning och ske selektivt och under strängt kontrollerade former.

Lodjurspopulationen i Skandinavien och Sverige

År 2025 rapporterade Naturvårdsverket till EU att referensvärdet för lodjur är 870 individer i Sverige och att arten har gynnsam bevarandestatus. Lodjurspopulationen har legat över sitt referensvärde i flera år och Naturvårdsverket bedömer att populationstrenden är stabil. Länsstyrelsen delar denna bedömning. Referensvärdet beskriver det lägsta antal individer som motsvarar en gynnsam bevarandestatus. Länens miniminivåer sammantaget måste därför motsvara minst de nationella referensvärdena för arterna och på detta sätt säkerställs att de nationella målen inte underskrids.

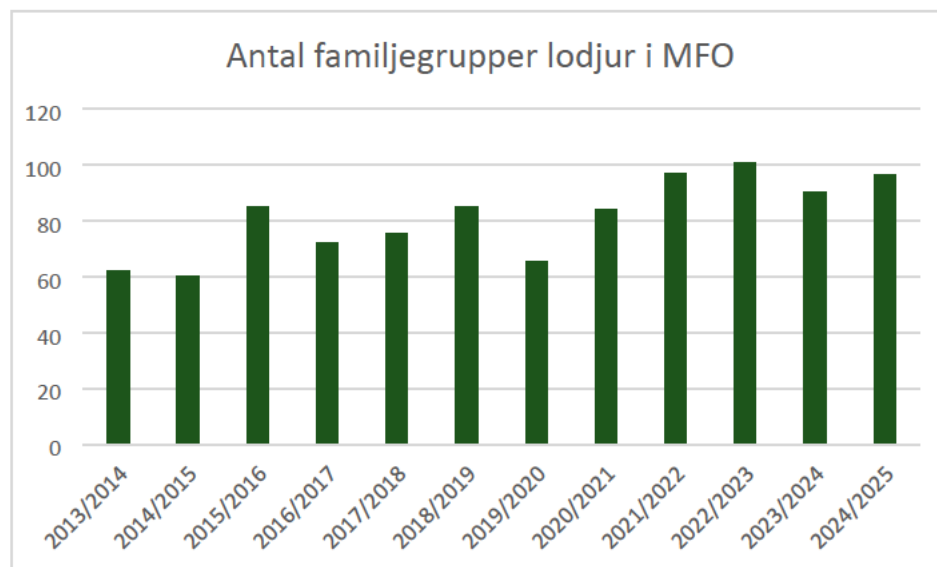
Antalet lodjur i Sverige beräknas genom inventeringar som regleras i förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn, och i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (ändrade genom Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2012:01, NFS 2012:12 och NFS 2014:23), samt tillhörande instruktioner och faktablad. Under inventeringssäsongen 2024/2025 kvalitetssäkrades 325 familjegrupper av lodjur i Skandinavien (Frank & Brøseth 2025). Av familjegrupperna återfanns 91 i Norge och 234 i Sverige. Detta motsvarar i antal individer 538 i Norge respektive 1 367 i Sverige.

Lodjurspopulationen i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Vid inventeringen år 2024/2025 kvalitetssäkrades 96,5 familjegrupper, motsvarande 564 lodjur i mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Detta innebär att lodjurspopulationen ligger över den av Naturvårdsverket beslutade miniminivån om 347 individer i förvaltningsområdet. De nationella målen för arten är att lodjursstammen ska ligga på eller över miniminivån på förvaltningsområdesnivå.

Antal individer beräknas genom att multiplicera antalet familjegrupper med en omräkningsfaktor som för mellersta rovdjursförvaltningsområdet är 5,48–6,24 lodjur per familjegrupp (Frank & Brøseth 2025). Familjegrupper av lodjur utgör endast en del av den totala lodjurspopulationen. Antalet föryngringar kan variera relativt mycket från år till år utan att antalet vuxna lodjursindivider behöver förändras i samma takt.

Lodjursstammen, mätt i antal familjegrupper, varierar mellan åren i det mellersta förvaltningsområdet (se Figur 1). Det beror delvis på naturlig variation i reproduktionen, men också på att det vissa år är svårt att inventera lodjur på grund av brist på bra spårnö.

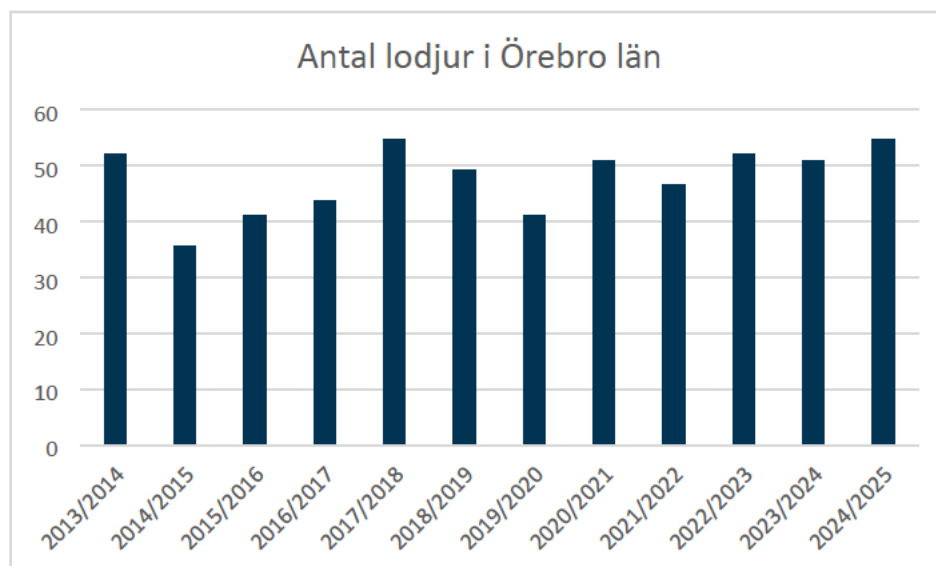
Figur 1: Inventeringsresultat för antal familjegrupper i mellersta förvaltningsområdet inventeringssäsongerna 2013/2014 till 2024/2025.

Samverkan mellan Länsstyrelserna

I enlighet med propositionen "En hållbar rovdjurspolitik" (Prop. 2012/13:191) samverkar länen inom det mellersta rovdjursförvaltningsområdet (MFO) i frågor gällande förvaltning av rovdjur. Beslut om licensjakt för respektive län har grundats på Naturvårdsverket beslut om överlämnande av rätten att besluta om licensjakt efter lodjur (NV-03752-24), beslut om fastställande av miniminivåer för lodjur (NV-02105-23), fastställt inventeringsresultat från den senaste inventeringssäsongen 2024/2025, respektive läns förvaltningsplaner, beskattningsmodell för lodjur (Andrén & Aronson 2025), gällande författningar samt målsättningarna i den svenska och internationella rovdjurspolitiken.

Lodjurspopulationen i Örebro län

Inventeringarna i Örebro län visar att lodjuren finns spridda över hela länet. Lodjursstammen i Örebro län, mätt i antal familjegrupper, har under senare år legat på en stabil nivå. Miniminivåerna för lodjur fördelades i MFO år 2024 (NV-02105-23) och för Örebro län ligger miniminivån på 39 lodjur. Förvaltningen av lodjur i länet har tagit hänsyn till miniminivån. Under inventeringsperioden 2024/2025 dokumenterades 55 lodjur i länet (se figur 2). Lodjurspopulationen i Örebro län överskrider därmed miniminivån om 39 individer.

Figur 2. Inventeringsresultat i Örebro län inventeringssäsongerna 2013/2014 till 2024/2025. Länets miniminivå är av Naturvårdsverket beslutad till 39 individer.

Samverkan med Viltförvaltningsdelegationen

Samråd har hållits med länets Viltförvaltningsdelegation om hur de ställer sig till om Länsstyrelsen ska arbeta för en licensjakt efter lodjur i Örebro län år 2026. Ledamöter framförde skäl för licensjakt efter lodjur såsom att det finns behov av att hålla nere tamdjursangreppen och stammen bör därför balanseras på nuvarande nivå. Lodjuren tar framför allt rådjur, och i mindre utsträckning dovhjort och vildsvin. Andra ledamöter framförde skäl mot licensjakt efter lodjur såsom att lodjur är fridlysta samt att det i sydöstra länet är stora problem med dovhjort och vildsvin som är bytesdjur för lodjur.

En majoritet av ledamöterna Viltförvaltningsdelegationen förordade att Länsstyrelsen ska arbeta för licensjakt efter lodjur i Örebro län år 2026.

Länsstyrelsens bedömning

Licensjaktens främsta syfte är att stabilisera populationsstorleken och därmed förebygga skador orsakade av lodjur på fårnäringen. Viss jakt på lodjur bedöms också kunna ha en gynnsam effekt på rådjurspopulationen, framför allt i norra delen av länet där bytestätheten är lägre än i söder. För att uppnå syftet med jakten delas länet därför upp i två jaktområden, norra länsdelen och södra länsdelen under första delen av jakttiden, för att sedan omfatta hela länet under resterande jakttid (se bilaga 1). Genomförande av licensjakten efter lodjur är därmed i linje med den regionala rovdjursförvaltningsplanen i Örebro län, samtidigt som de övergripande nationella målen för lodjursstammens utveckling beaktas.

Resultatet från inventeringen om 55 lodjursindivider ger utrymme för licensjakt i Örebro län år 2026. Ett jaktuttag på sju lodjur bedöms inte påverka länets lodjurspopulation som helhet.

Länsstyrelsen bedömer att antal lodjur i tilldelningen uppfyller jaktförordningens krav på lämplig hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Villkoren i beslutet möjliggör att jakten sker selektivt och under strängt kontrollerade former. Med detta beslut fortsätter Länsstyrelsen att bedriva en adaptiv förvaltning som tar hänsyn till ekologiska och samhälleliga faktorer, i enlighet med nationella och regionala målsättningar för arten.

Länsstyrelsens bedömning är att den begränsade beslutade licensjakten inte påverkar gynnsam bevarandestatus i ett lokalt perspektiv och därmed inte heller på en nationell nivå.

Beräkning av jaktuttag

Länsstyrelserna ska vid varje tillfälle bedöma om beslut om licens- eller skyddsjakt uppfyller de förutsättningar som anges i 23 a och 23 c §§ i jaktförordningen.

I rapporten "Beskattningsmodell för lodjur. Prognoser för den svenska lodjurspopulationen 2027 vid olika beskattningsnivåer under 2026" (Andrén och Aronson 2025) anges effekterna av jakt på lodjurspopulationen vid olika beskattningsnivåer. För mellersta rovdjursförvaltningsområdet används en modell där den potentiella tillväxttakten i lodjurspopulationen beror på tätheten av rådjur och lodjur samt biogeografisk region. Modellen bygger på beskattning av lodjur oavsett kön och ålder.

Inventeringsresultatet år 2024/2025 visade 564 lodjur för mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Miniminivån för förvaltningsområdet är 347 lodjur.

Enligt beskattningsmodellen innebär ett jaktuttag på maximalt 80 individer en risk på cirka 5 % att antalet lodjur hamnar under miniminivån vintern 2026/2027. Länsstyrelsen bedömer att detta är en liten risk. Förvaltningsområdets lodjurspopulation bibehålls därmed över miniminivån om 347 individer, och lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus påverkas inte på nationell nivå. Länsstyrelserna inom förvaltningsområdet bedömer även att det utöver licensjakten finns utrymme för skyddsjakt under 2026, om behovet skulle uppstå.

Lodjurspopulationen i Örebro län ligger enligt inventeringsresultaten 2024/2025 på 55 individer, vilket är över den fastställda miniminivån på 39 individer. Beslut om licensjakt på sju lodjur ger därmed marginal till länets miniminivå, och påverkar inte heller miniminivån för det mellersta förvaltningsområdet om 347 individer, eller det nationella referensvärdet om 870 individer.

Antal angrepp i länet

Under de senaste tio åren har i medeltal 2,5 angrepp av lodjur på tamdjur skett årligen, med ett högsta antal på 13 angrepp under ett

enskilt år. Risken för rovdjursangrepp ökar med tätheten av tamdjursbesättningar. Under år 2025 har det vid datum för detta beslut skett ett angrepp av lodjur på tamdjur.

Annan lämplig lösning

Tamdjurshållning finns i hela Örebro län, men tätheten är högre i de centrala och södra delarna av länet. Förutsättningar för att skydda tamdjursbesättningarna är begränsad. Rovdjursavvisande stängsel försvårar för lodjur att ta sig in till djuren, men förhindrar dem inte helt. Stängsel har därför endast begränsad effekt mot angrepp av lodjur. Ljud- och ljusskrämmor är svåra att utvärdera, och är endast lämpliga för mindre fällor och under en begränsad tid.

Boskapsvaktande hundar eller lamadjur som förebyggande åtgärd mot angrepp kan vara ett alternativ i vissa fall. Metoden kräver engagemang och tid från djurhållaren och är inte lämplig nära vägar eller andra platser där många människor rör sig.

Förebygga skador och förbättra möjlighet till samexistens

Att minska tätheten av lodjur i Örebro län där både varg och lodjur finns bedöms som nödvändigt för att minska risken för angrepp på tamdjur, och därigenom förbättra möjligheter till samexistens och minska människors oro kring rovdjur. En ökande lodjursstam ökar risken för angrepp och socioekonomiska kostnader, vilket kan leda till minskad acceptans. Då skador i första hand ska förebyggas genom ordinarie jakt bedömer länsstyrelsen att en begränsad licensjakt är en lämplig förvaltningsåtgärd för att minska risken för skador på får- och getnäringen i länet. Licensjakt kan även bidra till att minska predationstrycket på rådjur, framför allt i den norra länsdelen. Rådjur utgör det huvudsakliga bytesdjuret, och de nuvarande signalerna om en minskande rådjurspopulation i norra länsdelen kan framledes leda till att även lodjuren minskar, eftersom de två arterna påverkar varandra.

Länsstyrelsen bedömer att licensjakt efter lodjur 2026 i den omfattning som anges i detta beslut upprätthåller länets miniminivå samtidigt som hänsyn tas till regionala förutsättningar och mål för lodjurspopulationen. Beslutet riskerar heller inte upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus på nationell nivå eller lokal nivå.

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 5 b, 9, 9 b, 23 c, 23 d, 24 a, 24 d, 49 och 59 §§ jaktförordningen (1987:905).
- Naturvårdsverkets beslut om överlämnande av rätten att fatta beslut om licensjakt efter lo till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län (NV-03752-24).
- Artikel 12 och 16 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (Art- och habitatdirektivet).
- Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2022:4) om förvaltning av stora rovdjur.
- Naturvårdsverkets beslut (NV-02105-23) om fastställande av miniminivåer för lo gällande rovdjursförvaltningsområden och län.

Rättspraxis

- Högsta förvaltningsdomstolen har i beslut daterat 2016-12-30 (mål 2406-2408-16 och 2628-2630-16) avgjort att Värmlands läns beslut om licensjakt på varg 2016 uppfyllde förutsättningarna enligt 23c § jaktförordningen. Domen är vägledande för Länsstyrelsernas beslut om licensjakt efter lodjur (NV-09859-22).
- I komplement till tidigare domar ska länsstyrelserna även ta i beaktande EU-domstolens förhandsavgörande, mål C-674/17, den så kallade i Tapioladomen. Tapioladomen tydliggör att möjligheten att besluta om undantag enl. Art. 16.1 e är begränsade. Domstolen uttalar också (punkt 59) att det som huvudregel är nödvändigt att bedöma vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd för att kunna bedöma vilken inverkan detsamma får för bevarandestatusen för hela det aktuella beståndet. EU-domstolen har även slagit fast att den så kallade proportionalitetsprincipen gäller inom artskyddsområdet.
- Kammarrätten i Sundsvall fastställer i dom den 28 mars 2019, mål 389-19, Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter tre lodjur i Örebro län. Detta efter en första prövning i förvaltningsrätten som ändrade länsstyrelsens beslut.
- I dom av Kammarrätten i Sundsvall den 5 oktober 2020, mål nr 1614-20 och 1671-20, understryks att inte bara nationell upprätthållande av GYBS ska beaktas utan även upprätthållandet av GYBS på lokal nivå.

- Förvaltningsrätten i Luleå avvisar i dom den 10 februari 2021, mål 108-21 klagandens yrkanden om att förvaltningsrätten ska fastställa vad som inte innebär störning för lodjur, med eller utan ungar, som jagas under parningstid samt avslår överklaganden i övrigt.
- Förvaltningsrätten i Luleå fastställer i dom den 12 februari 2025, mål 111-25, Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter sju lodjur i Örebro län.
- I dom från Kammarrätten i Sundsvall den 18 november 2025, mål nr 544-24 slås fast att licensjakt efter lodjur är ett viktigt verktyg för att hålla lodjurspopulationen på en nivå där skadorna bli hanterbara och som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-224 80 00 eller via e-post orebro@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 17203-2025 i ämnesraden för e-post.

Ni kan överklaga beslutet

Se information nedan hur ni kan överklaga beslutet.

Upplysning om kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen beslutar att detta beslut ska delges genom kungörelse. Kungörelseannons införs i Post- och Inrikestidningar. Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen Örebro län, Östra Bangatan 11 i Örebro.

Delgivning anses ha skett när två veckor förflutit från datum för detta beslut, under förutsättning att kungörelsen inom tio dagar införts i tidning enligt ovan.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av vikarierande länsråd Peder Eriksson med vilthandläggare Emma Schön Kvastegård som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsjurist Björn Spejare och enhetschef Eva Maria Broberg Lennartsson medverkat.

Bilagor

1. Jaktområden
2. Viktigt inför och under jakten

Kopia till

Naturvårdsverket

Polismyndigheten Region Bergslagen

Statens Veterinärmedicinska Anstalt Viltskadecenter

Viltförvaltningsdelegationen i Örebro län

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Örebro län antingen via e-post; orebro@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Örebro län, 701 86 Örebro.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 19 februari 2026. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, orebro@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 80 00. Ange diarienummer 17203-2025.

Bilaga 1. Jaktområden

Figur 3. Kartbild över Örebro län. Länet delas upp i två jaktområden under perioden 1 – 14 mars 2026: norra länsdelen och södra länsdelen. Under tiden 15 mars – 31 mars 2026 får eventuellt kvarvarande lodjur fällas i hela Örebro län. Gränsen mellan jaktområdena visas med en tjock röd linje. Licensjakt får ske den 1 mars – 31 mars 2026, eller till den tidigare tidpunkt då Länsstyrelsen avlyser jakten.

Bilaga 2. Viktigt inför och under jakten

Anmälan av jägare hos Naturvårdsverket:

Registrera dig i jägarregistret på ett av följande sätt:

Logga in med Bank-ID i Jägarregistret på
<https://jagarregistret.naturvardsverket.se>, eller

Ring Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00, eller

Ring Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11 och följ instruktionen.

Anmälan om fällt eller påskjutet lodjur:

Ring 010-224 82 71, knappval 2

Information om återstående tilldelning:

Telefonsvar: ring 010 224 82 71, knappval 1

SMS: skicka SMS till 076-944 76 20

Ange följande meddelande:

Spara Förnamn Efternamn Lodjursjakt2026

Förnamn och Efternamn ersätts med jägarens egna namn. Varje ord separeras med mellanslag. Om du har två efternamn ska du skriva ihop dem till ett ord utan mellanslag.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.